

1. Monogràfic (New Approaches to the Literature of the Crown of Aragon in the Early Modern Period (15th-18th c.) / Aproximació a la literatura catalana de l'Edat Moderna)

Óscar Perea Rodríguez, **Serafi de Centelles, comte d'Oliva, i la cultura valenciana del Renaixement**

Abstract: This article analyzes a Spanish noble lineage, the Centelles, a very important family of the Valencian Kingdom during the 15th and 16th centuries. It deals with their evolution from simple feudal lords to the high nobility, considering also the Centelles' role as cultural patrons. In particular, this paper focuses on Seraphim de Centelles, second Count of Oliva, not only analyzing his well-known role as cultural patron and sponsor but also the possible members of his courtly milieu. In addition, it offers an evaluation of his poetry (included in the *Cancionero general* by Hernando del Castillo).

Resum: El present treball té com a objectiu analitzar l'evolució del llinatge Centelles, un dels més importants del Regne de València entre els segles XV i XVI, revisant el seu ascens a la noblesa titulada i tot allò vinculat a la seua labor de mecenatge cultural. S'analitzarà especialment la figura de Serafin de Centelles (†1536), segon comte d'Oliva, no solament en el seu perfil més conegut, el de patró i impulsor de la cultura valenciana del Renaixement, sinó intentant aportar algunes claus sobre els possibles integrants del seu cercle literari i també valorant la importància de la seua pròpia producció poètica recollida en el *Cancionero general* d'Hernando del Castillo.

Keywords: Centelles Lineage, Serafin de Centelles, Count of Oliva, *Cancionero General*, Hernando del Castillo, Renaissance Poetry, Cancionero Poetry, Patronage.

Mots clau: Llinatge Centelles, Serafi de Centelles, Comte d'Oliva, *Cancionero general*, Hernando del Castillo, Poesia del Renaixement, Poesia de cançoner, Mecenatge.

Gabriel Ensenyat, **Tiraquellus, plagiat per Binimelis**

Abstract: The Torrella Archive (Arxiu del Regne de Mallorca) contains an unpublished manuscript which includes different texts by Joan Baptista Binimelis, the renowned author of the first History of Mallorca. The most significant work among these writings was composed in 1568 in the city of Valencia while Binimelis was completing his medical studies. Despite the fact that Binimelis defends his authorial role, in fact the book takes a great deal of material from *De legibus connubialibus et iure maritali* by André Tiraqueau (Tiraquellus). Nevertheless, Binimelis rearranged the content, rid the text of its legal, didactic, and ethical aspects, and dissociated the new text from the main dedicatee of the original source, the married woman. As a consequence, the "new" text by Binimelis stresses a more *medieval* misogynist message.

Resum: L'Arxiu Torrella, dipositat a l'Arxiu del Regne de Mallorca, conté un manuscrit inèdit amb textos diferents de Joan Baptista Binimelis, conegut perquè es tracta del primer autor d'una Història de Mallorca. Entre aquests escrits, el més significatiu n'és un de caràcter misogin, compost per l'autor l'any 1568 a València, segons afirma ell mateix, mentre cursava els estudis de medicina. Tot i que Binimelis se'n presenta com l'autor, va redactar el tractat, així com una altra relació de dones sàvies que apareix a part, a partir de material exclusivament tret del *De legibus*

connubialibus et iure maritali de l'humanista francès André Tiraqueau, conegut literàriament com Tiraquellus. Això no obstant, Binimelis en fa una aportació personal diferent, ja que en reorganitza els continguts, elimina el caràcter jurídic, didàctic i ètic del text de Tiraquellus i el desvincula de l'objectiu primordial de la seva font, que era la dona casada. En conseqüència el "nou" text de Binimelis queda reduït a un missatge exclusivament misogin que l'acosta i el vincula amb la literatura pròpia de l'Edat Mitjana.

Key words: Binimelis, Tiraquellus, Misogyny, Middle Ages, 16th Century.

Mots clau: Binimelis, Tiraquellus, Misogínia, Edat Mitjana, Segle XVI.

Marco Antonio Coronel Ramos, **A Disregarded Relationship: Pero Mexía and Rafael Martí de Viciana**

Abstract: The author suggests that the Valencian historian Rafael Martí Viciana based the preface to his *Libro Tercero de la Crónica de Valencia* on Pero Mexía's prologue to his *Historia Imperial y Cesárea*.

Resum: L'autor d'aquest article demostra que l'historiador valencià Rafael Martí Viciana va copiar el prefaci al seu *Libro Tercero de la Crónica de Valencia* del pròleg que el sevillà Pero Mexia va escriure per a la *Historia Imperial y Cesárea*.

Keywords: Rafael Martí de Viciana, Pero Mexía, Humanism, Historiography.

Mots clau: Rafael Martí de Viciana, Pero Mexía, Humanisme, Historiografia.

Josep Ribera Ribera, **Mimesi, harmonia i decòrum. Recuperació de tres principis de l'art clàssic en tres obres de la literatura catalana del Renaixement**

Abstract: The theoretical formulations on poetry that emerged in Renaissance Italy also influenced Catalan literature of the time. The reflection on the classical artistic canon prompted the re-reading and edition of the Greco-Latin poetry and the adoption of its artistic principles, such as mimesis, harmony, and decorum. As Peter Burke pointed out, Renaissance artists did not imitate blindly Greek and Latin models, but tried to adapt them to the new cultural context. In this article we first analyze the three classical principles mentioned above, focusing mainly on the poetics of Aristotle and Horace. In addition, we study their application in Catalan Renaissance literature, particularly in three works of this period: *La vesita* by the Valencian J. Ferrandis Heredia, *Los col-loquis de la insigne ciutat de Tortosa* by Cristòfor Despuig, and the anonymous work *Les estil·lades i amoroses lletres trameses per Berthomeu Sirlot a la sua senyora i per ella a ell*.

Resum: Les formulacions teòriques sorgides a la Itàlia renaixentista arrelen i es desenvolupen en la literatura catalana a partir del segle xvi. L'emmirallament en el cànon artístic clàssic que es produeix en aquesta època possibilita la relectura i reedició de les poètiques grecollatines i l'assumpció dels principis fonamentals que postulen, entre els quals trobem la mimesi, l'harmonia i el decòrum. Cal parar esment en la idea, formulada inicialment per Peter Burke, que els artistes renaixentistes no es limiten a imitar de manera literal els models artístics de l'antiguitat grecollatina, sinó que tracten

d'adaptar-los al context en què viuen i, fins i tot, de superar-los. En aquest treball fem, en primer lloc, una aproximació als tres principis de l'art clàssic esmentats, centrant-nos, sobretot, en les poètiques d'Aristòtil i d'Horaci. Tot seguit tractem d'analitzar l'aplicació que se'n fa en la literatura renaixentista catalana, concretament en tres obres d'aquest període: *La vesita*, del valencià J. Ferrandis d'Herèdia; *Los col-loquis de la insigne ciutat de Tortosa*, del tortosí, Cristòfor Despuig, i l'obra anònima *Les estil·lades i amoroses lletres trameses per Berthomeu Sirlot a la sua senyora i per ella a ell*.

Key words: Mimesis, Harmony, Decorum, Renaissance, Greece, Rome, Classical canon, Order, Proportion, Balance, Beauty, Verisimilitude, Aristotle, Horace, Poetics.

Mots clau: Renaixement, Humanisme, Mimesi, Harmonia, Decòrum, Grècia, Roma, Cànon clàssic, Aristòtil, Horaci, Poètica, Ordre, Proporció, Equilibri, Bellesa, Versemblança.

Raül Hernàndez, **Una aproximació als col·loquis de Pere Jacint Morlà: el *Col·loqui en la justa del Col·legi de Sant Tomàs* (ca.1635)**

Abstract: This article provides an overall approach to the works of Pere Jacint Morlà (?-ca.1656), one of the most celebrated and crowd-pleasing authors from the Valencian Baroque period. The article defends that, although we have scarce factual information about the author, we should be able to recreate the social, linguistic and cultural environment in which Morlà produced his works as well as the function fulfilled by his poems –particularly the *col·loquis*. The article includes an analysis of the *Col·loqui en la justa del Col·legi de Sant Tomàs*.

Resum: L'article pretén ser una aproximació general a l'obra d'un dels autors més cèlebres i amb més èxit popular del barroc valencià, Pere Jacint Morlà (?-ca. 1656). S'hi intenta demostrar com, malgrat les escasses notícies conservades, és possible de reconstruir bona part del context social, lingüístic i cultural en què es va produir la seua obra; i les funcions que devien complir els seus poemes, en especial els col·loquis. Finalment, s'hi intenta exemplificar les possibilitats d'aquesta reconstrucció amb la lectura del *Col·loqui en la justa del Col·legi de Sant Tomàs*.

Key words: Poetry, Baroque, Valencian Literature, *Col·loquis*, Morlà

Mots clau: Poesia, Barroc, Literatura valenciana, Col·loquis, Morlà.

Emilio Callado Estela, **Justas, votos y fundaciones. Valencia y la Inmaculada en la primera época moderna**

Abstract: This article analyzes the impact of the controversy concerning the Immaculate Conception of the Virgin Mary in Valencia during the early modern period from the study of the principal cultural manifestations created by those devoted to this mystery: literary jousts, oaths of defense, religious foundations. In addition, the article analyzes the contribution to discussions of the Immaculate Conception by figures such as Tomás de Villanueva, Luis Bertrán, and Juan de Ribera.

Resum: Aquest treball analitza l'impacte de la controvèrsia a l'entorn de la Immaculada Concepció de la Mare de Déu, a València i durant la primera època moderna, a partir de

l'estudi de les principals manifestacions dels devots d'aquest misteri. Parlem fonamentalment de justes literàries, juraments de defensa i diferents fundacions religioses, així com la contribució a tot això de sants coetanis de la talla de Tomàs de Villanueva, Lluís Bertran o Joan de Ribera.

Key words: Immaculate Conception, Valencia, 16th Century, Literary Jousts, Oaths of Defense, Religious Foundations, Saints.

Mots clau: Immaculada Concepció, València, Segle XVI, Justes literàries, Vots, Fundacions religioses, Sants.

Antoni López Quiles, **Fonaments de l'exegesi bíblica en la predicació del Barroc valencià**

Abstract: Despite successive bans to translate the Bible into the vernacular, enforced throughout the Middle Ages and continuously reissued, seventeenth-century preachers based much of their sermons on the Holy Scriptures and therefore translated many fragments frequently quoted in their works. Although scholars suggest that these translations were biased as the preachers used the Bible to defend their own points of view, we suggest that they also followed a normative methodology when translating the sacred text, thus sharing a procedure also present in the Rabbinical tradition.

Resum: Per damunt de les successives prohibicions de traduir la Bíblia al vulgar, en vigor des de l'Edat Mitjana i contínuament reiterades, els predicadors del segle XVII fonamenten en la Sagrada Escripura gran part de les seues predicacions, raó per la qual es veuen obligats a traduir els fragments citats. Encara que els analistes consideren que tradueixen amb criteris interessats, en un intent d'usar la Bíblia en benefici de la pròpia argumentació, en aquest estudi mostrem com també estan subjectes a una certa normativa, que comparteixen, i que no solament és molt similar a les interpretacions rabíniques, sinó que en deriven directament.

Key words: Baroque Preaching, 17th. C., Biblical Foundation, Translation Criteria, Rabbinical Literature.

Mots clau: Predicació barroca, Segle XVII, Fonamentació bíblica, Criteris de traducció, Models hebreus.

Albert Rossich, **Un nou cançoner barrocc**

Abstract: This article provides information about an unknown songbook (*cançoner*) from the 17th century together with numerous manuscript and printed literary materials related to it. The author posits the existence of a literary circle in Tarragona in the 17th. c. in which Josep Blanch was its most relevant figure. The article offers a detailed description of the content of this paramount literary document.

Resum: Aquest article vol donar a conèixer un nou cançoner barrocc i contrastar-lo amb altres testimonis, manuscrits o impresos, que hi estan relacionats. La introducció revela l'existència d'un nucli literari important a la ciutat de Tarragona al segle xvii i a l'entorn del seu poeta més destacat, Josep Blanch. El gruix del treball consisteix en la descripció

detallada del contingut del manuscrit perquè pugui ser tingut en compte a partir d'ara en l'estudi de la poesia catalana del barroc.

Key words: Catalan Poetry (17th. c.), Neolatin Literature, Josep Blanch, MSS

Mots clau: Poesia catalana barroca, Literatura neollatina, Josep Blanch, Manuscrits.

Vicent Josep Escartí, **Carles Gassulla d'Ursino (1674-1745) i el *Pensil celeste de flores*. A propòsit d'un autor quasi desconegut**

Abstract: The present work gathers and publishes the work in Catalan practically unpublished of the poet and playwright from Morella, Carlos Gassulla de Ursino (1674-1745). Also makes a contribution that bears in mind all the works realized till now about the life and work of this author so little known. Besides, some information about his biography are investigated and not only there his political and military activity is relocated (which was first with the troops of Charles III Habsburg and then with those of Philip of Anjou, who eventually ends up by serving and the one from he receives honors and distinctions), but his work is placed in a certain literary tradition and in a specific cultural context.

Resum: El present treball recull i publica l'obra en català pràcticament inèdita del poeta i dramaturg de Morella, Carles Gassulla d'Ursino (1674-1745). També es fa una aportació que té en compte tots els treballs realitzats fins ara sobre la vida i l'obra d'aquest autor tan poc conegut. A més, s'investiguen determinades dades de la seua biografia i no sols es reubica la seua activitat política i militar –que va ser primer amb les tropes de Carles III d'Austria i després amb les de Felip d'Anjou, a qui finalment acaba servint i de qui rep honors i distincions–, sinó que se situa la seua obra en una determinada tradició literària i en un context cultural concrets.

Keywords: Carles Gassulla d'Ursino, poetry, theatre, 17th-18th centuries, popular literature, Catalan literature, Valencia, Morella

Mots clau: Carles Gassulla d'Ursino, Poesia, Teatre, segles XVII-XVIII, Literatura popularista, Literatura catalana, València, Morella.

Joaquim Martí Mestre, **Poemes burlescos, satírics, laudatoris i de disbarats en un manuscrit valencià del segle XVIII**

Abstract: This article provides a study and edition of four poems from the eighteenth century. These poems derive from a miscellaneous manuscript compiled in Valencia in 1745 by an anonymous scholar. The *Jardín delicioso y ramillete escogido de las mejores poesías que han salido a la luz en nuestros tiempos* includes satirical, burlesque, devotional, and circumstantial poetry from the 17th and 18th centuries. Most of the poems are written in Spanish, but there are eight compositions written in Catalan (some of them bilingual). The *Pregó en peus y cap y sens fi* and the *Oració burlesca* belong to the “nonsensical” subgenre (a comic and satirical Romanesque poetical tradition). Despite its popularity, this subgenre has received little analysis in Catalan literature. The two other poems analyzed in this article, *Coplas de la Alameda* and *Décimas a Don Rodrigo Cavallero*, belong to the genre of circumstantial poetry.

Resum: En aquest article estudiem quatre poemes del segle XVIII conservats en un manuscrit miscel·lani, compilat a València el 1745 per un erudit anònim. El *Jardín delicioso y ramillete escogido de las mejores poesías que han salido a la luz en nuestros tiempos* inclou versos dels segles XVII i XVIII, satírics, burlescos, de devoció i de circumstàncies. Moltes peces estan en castellà, però n'hi ha vuit en català, alguna d'elles, bilingüe. El *Pregó en peus y cap y sens fi* i l'*Oració burlesca* són poesies "sense sentit", les quals formen part d'un grup característic en la tradició romànica còmica i satírica, que fins ara ha estat molt poc estudiada en la literatura en català, malgrat la gran popularitat que aconseguí en temps passats. Els altres dos poemes seleccionats, les *Coplas de la Alameda* i les *Décimas a Don Rodrigo Cavallero*, són bons exemples de poesia de circumstàncies, representant així les dues vessants d'aquesta poesia, laudatòria i crítica.

Key words: Catalan Literature 18th century, Irrational Poetry, Circumstantial Poetry, Satirical Poetry.

Mots clau: Literatura catalana del segle XVIII, Poesia irracional, Poesia de circumstàncies, Poesia satírica.

Joan Carles Gomis Corell, *Docere et delectare: Poesia, música i imatge devocionals en defensa de la religiositat contrareformista al darrer barroc valencià*

Abstract: This article studies how the *goigs* (*joys*, a religious poetic subgenre) were used in Valencia as a defense of Baroque religiosity in the second half of the 18th century as the Enlightenment introduced a criticism of Counter-Reformation religious ideas. In doing so, the *goigs* utilized a mixture of words, music and imagery as they were frequently disseminated in print thus assuring these compositions a wide social presence.

Resum: En aquest article s'estudia de quina manera i en base a quines circumstàncies els *goigs* actuaren a València com a defensa d'una religiositat barroca quan, a partir de la segona mitat del segle XVIII, les idees il·lustrades començaren a criticar la Contrareforma. Per fer-ho, usaren, a més de la paraula i la música, la imatge. Amb aquesta conjunció garantida per la impremta, atenyeren una presència social important.

Keywords: *Goigs* (*Joys*), Valencia, Music, Poetry, Picture, Engraving, Printing, Baroque, Religiosity, Counter-Reformation.

Mots clau: *Goigs*, València, Música, Poesia, Imatge, Gravat, Impremta, Barroc, Il·lustració, Religiositat, Contrareforma.

Adrià Martí i Badia, *La ideologia lingüística de Marc Antoni d'Orellana*

Abstract: The onomastic fragmentation and the linguistic particularisms of the Catalan language from the time of the creation of the Spanish monarchy have in Marc Antoni d'Orellana an ideologist who justified (using Valencian phonetics and the incorporation of Castilian words into Valencian) the separation of "Valencian" from the rest of the Catalan (*llemosina*) language.

Resum: La fragmentació onomàstica i els particularismes lingüístics de la llengua catalana a partir de la formació de la monarquia hispànica tindran en l'erudit valencià Marc Antoni d'Orellana un ideòleg que justificarà, a partir de la fonètica específica valenciana i de la incorporació de castellanismes lèxics, la separació de la "llengua valenciana" de la resta de la llengua catalana, llavors coneguda com a llemosina.

Keywords: Marc Antoni d'Orellana, Linguistic Ideology, *Llemosin*, Linguistic Secessionism, València.

Mots clau: Marc Antoni d'Orellana, Ideologia lingüística, Llemosinisme, Secessionisme lingüístic, València.

Rafael Roca, *L'interés de la Renaixença valenciana pels poetes de l'Edat Moderna*

Abstract: The *Estudio histórico-crítico de los poetas valencianos de los siglos XVI, XVII i XVIII*, published in 1883 by Josep Maria Puig Torralva and Francesc Martí Grajales, represents the best exponent of the interest that Valencian writers from the second half of the nineteenth century showed in their predecessors, the Valencian poets of the early modern age. This paper provides biographical and bibliographical information about both authors. In addition, it analyzes the content and significance of a work (the *Estudio...*) that despite having been widely neglected by scholars has helped to foster critical interest in Valencian writers of the early modern age during the last decades.

Resum: L'*Estudio histórico-crítico de los poetas valencianos de los siglos XVI, XVII i XVIII*, que en 1883 publicaren Josep Maria Puig i Torralva i Francesc Martí i Grajales, representa, a hores d'ara, el major exponent de l'interés que els escriptors valencians de la segona meitat del segle XIX manifestaren pels poetes valencians de l'Edat Moderna. És a dir, pels seus predecessors. D'aquesta manera, el present treball aporta informació biogràfica i bibliogràfica sobre tots dos autors, i analitza el contingut d'una obra que, malgrat haver passat pràcticament inadvertida per als estudiosos de la literatura contemporània, ha coadjuvat a la recuperació dels escriptors valencians de l'Edat Moderna que s'està portant a terme en les darreres dècades.

Key words: Catalan Literature of the Sixteenth, Seventeenth, Eighteenth and Nineteenth Centuries, Modern Period, Valencian Renaissance, Josep Maria Puig Torralva, Francesc Martí Grajales, Lo Rat Penat.

Paraules clau: Literatura catalana dels segles XVI, XVII, XVIII i XIX, Edat Moderna, Renaixença valenciana, Josep Maria Puig Torralva, Francesc Martí Grajales, Lo Rat Penat.

2. Volume regular

José Vicente Cabezero Pliego, *E pot hom bé dir que aquell és dels graciosos regnes del món. Jaime I y el Reino de Murcia: conquista y cesión*

Abstract: This article analyzes the nature of Jaume I's military intervention in the Kingdom of Murcia at the beginning of the second half of the 13th century. As feudal

structures took hold in the Iberian Peninsula, the King of Aragon undertook a costly military campaign against another Christian Kingdom that was on the verge of being defeated by Islamic forces. The reasons for Jaume's conquest campaign were mostly of a diplomatic nature rather than the acquisition of prestige.

Resum: Aquest article es construeix a manera de reflexió sobre la natura de la intervenció militar de Jaume I en el regnat de Múrcia a principis de la segona meitat del segle XIII. Inserir dins del procés d'eixamplament de la societat feudal a la Península Ibèrica, i convenientment contextualitzat, el treball analitza les raons que porten al rei d'Aragó a emprendre una costosa campanya militar contra un domini cristià alié, tot i que en procés de ser recuperat per l'Islam, i es conclou que es van imposar raons d'oportunitat d'orde políticodiplomàtic enfront d'altres de caràcter més banal vinculades al prestigi.

Keywords: Crown of Aragon, Castile, Murcia, 13th Century, War, Conquest

Mots clau: Corona d'Aragó, Castella, Múrcia, Segle XIII, Guerra, Conquesta.

Ricardo da Costa, **Las traducciones en el siglo XXI de los clásicos medievales – tensiones, problemas y soluciones: el *Curial e Güelfa***

Abstract: This article provides an alternative methodology to the *anguish* of translation, that is, the anguish of not corrupting the original language (or an answer to the question of how to translate, or how to resolve the impossibility of translating). Some proposals are made as to how to recuperate the ideas encapsulated by the original text (in particular medieval and Catalan works). First: opening up to the experience of alterity, including the adoption of a *hospitalarian* moral position that understands by apprehending meaning. Second: suspending our incredulity towards the past through the perception of all the shadows of our imagination. That is, understanding the word as a sign of reality. The author illuminates these ideas through an analysis of his own translation into Portuguese of *Curial e Güelfa*, paying attention in particular to topics such as love, death, and the sublime. Translating is then understood as providing an explanation to the silent world of our solitary conscience.

Resum: El nostre estudi presenta una alternativa metodològica a l'angoixa de la traducció, és a dir, no corrompre la dolçor i harmonia de la llengua original d'un text. És a dir: com traduir? Com resoldre el postulat de la intraduïbilitat? Proposem algunes postures per a recuperar les idees pures dels autors, més específicament els autors medievals i catalans. Primer: submissió per obrir-se a l'experiència de l'altre, tenir una postura moral d'hospitalitat, comprendre aprehensivament. Segon: el respecte a les idees originals de l'autor, l'amor a la lletra, suspendre temporalment la nostra incredulitat envers el passat a través de la percepció de totes les ombres de la nostra imaginació. Això significa tenir la paraula com a signe de la realitat. Com a estudi de cas, presentem alguns aspectes de la nostra traducció de *Curial e Güelfa*, específicament els temes de l'amor, la mort i la sublimitat. Traduir, al capdavall, és explicar, una explicació al món silenciós de la consciència solitària.

Keywords: *Curial e Güelfa*, Translation, Understanding, Methodology.

Mots clau: *Curial e Güelfa*, Traducció, Comprensió, Metodologia.

Joan Miralles, **Tipologia textual i lèxic del tractat “Vertaderas traçes del art de picapedrer” (Josep Gelabert, 1653)**

Abstract: *Vertaderas traçes del Art de picapedrer* is the title of a treatise on stereotomy by Mallorcan master-builder Josep Gelabert (1653; first published in 1977). This article provides a study on the author and the literary genre to which this work belongs, as well as an exhaustive analysis of numerous lexical aspects of the *Art de picapedrer* centered around building, construction, and architecture in the Baroque period.

Resum: *Vertaderas traçes del Art de picapedrer* és el títol d'un tractat d'estereotomia fet pel mestre d'obres mallorquí Josep Gelabert el 1653. Es tracta del ms de l'art de picapedrer més antic escrit en llengua catalana que no seria publicat per primera vegada fins a l'edició facsímil de 1977. L'obra consta de dues parts, la primera inclou 52 traçes amb la corresponent explicació. A més hi trobam, després del pròleg, una còpia de les Ordinacions d'en Santacília, 73 disposicions sobre disciplina urbanística, segurament del segle XIV referides a la ciutat de Barcelona però que s'aplicarien més envant a d'altres llocs de la Corona d'Aragó. La segona part inclou la resta de traçes, fins a 136. L'obra s'acaba amb una taula de totes les traçes de la primera i segona part. La disposició en general de l'obra té a la pàgina de la dreta la traça en qüestió i a l'esquerra del lector l'explicació corresponent. La temàtica de les traçes és molt variada: arcs, portals, finestres, calderes, caragols, ons, voltes, girants de claustro i colls de pou en la primera part. En la segona trobam: arcs, portals, revolts, pitxines, finestres, bombarderes, escales, naies, cimboris, capelles, etc. El ms. que estudiam possibilita un tall sincrònic de la llengua molt ric referent al segle XVII, una centúria encara massa poc coneguda lingüísticament, i, pel que fa al lèxic, representa un aplec molt minuciós de mots absolutament bàsics per a conèixer el món de la construcció i, en definitiva, la cultura material arquitectònica de l'època barroca. La primera part de l'estudi que aportam es dedica a l'anàlisi dels tipus de textos del segle XVII, a més d'algunes notes sobre l'obra, l'autor i els criteris de transcripció.

Key words: Mallorca, 17th Century, Scientific Literature, Stereotomy, Josep Gelabert, Textual Typology.

Mots clau: Segle XVII, Mallorca, Text científicodidàctic, Tipologia textual, Josep Gelabert, Estereotomia.

3. Edició de texts

Júlia Butinyà, Enric Prat i Pep Vila, **La comèdia de sant Julià i santa Basilissa (1752) de Narcís Collell**

Abstract: Edition of an unknown work by Narcís Collell from 1752: a hagiography dealing with the lives of Saint Julian and Saint Basilissa. The introduction provides details on the literary and historical context of this work.

Resum: Edició d'una obra hagiogràfica inèdita, datada el 1752, que tracta de la vida de sant Julià i de santa Basilissa i que té la particularitat de comptar amb autor: Narcís Collell. S'acompanya d'una introducció que en dona raó del context literari i geogràfic.

Key words: Hagiography, Catalan Literature (18th century), Popular Drama

Paraules clau: Literatura catalana al segle XVIII, Teatre hagiogràfic, Producció dramàtica popular.